

Alternativa (digitala) system för handelsdokument

Detta dokument redogör för möjligheten att inom landet tillämpa alternativa (digitala) system för överföring och lagring av den information som krävs i handelsdokument.

Grundkrav för handelsdokument

De flesta animaliska biprodukter och därav framställda produkter ska under transport inom EU åtföljas av ett handelsdokument. Det är den driftsansvarige¹ som ska ansvara för detta.

De krav som ställs på själva dokumentet framgår av kapitel III i bilaga VIII i förordning (EU) nr 142/2011. Där anges att dokumentet ska innehålla vissa uppgifter och utfärdas i minst tre exemplar (ett original och två kopior). Originalen ska undertecknas och åtfölja sändningen fram till mottagaren. Avsändare och transportör ska ha varsin kopia. Transportören ska se till att originalet medföljer sändningen. Original och kopior ska sparas i minst två år.

Alternativa system

För sådana produkter som transporteras inom Sverige får Jordbruksverket godkänna att uppgifterna överförs med hjälp av ett alternativt system som kan vara i elektronisk form under förutsättning att följande uppgifter anges²:

- datum då materialet transporterades bort från anläggningen
- beskrivning av materialet, däribland
 - identifiering av materialet enligt en av kategorierna 1, 2 eller 3³

¹ Definition på *driftsansvarig* återfinns i förordning (EG) nr 1069/2009 och lyder: ”de fysiska eller juridiska personer som har faktisk kontroll över en animalisk biprodukt eller därav framställd produkt, däribland transportörer, handlare och användare.”

² Enligt art 21 punkt 3 i förordning (EG) nr 1069/2009 och vidare i kap III punkt 4 och 6 f i bilaga VIII i förordning (EU) nr 142/2011.

³ Enligt art 8, 9 och 10 i förordning (EG) nr 1069/2009. Vid blandning av kategorier ska den kategori anges som är lägst avseende de i blandningen ingående biprodukterna.

- djurart och särskild hänvisning till den tillämpliga punkten i artikel 10 i förordning (EG) nr 1069/2009 för kategori 3-material och därav framställda produkter som är avsedda att användas som foder
- det eventuella numret på djurets öronmärke⁴
- mängden material uttryckt i volym, vikt eller antal förpackningar
- namn och adress för materialets ursprungsanläggning
- ursprungsanläggningens godkännande- eller registreringsnummer som har utfärdats enligt den lagstiftning som reglerar animaliska biprodukter eller i tillämpliga fall livsmedels- eller foderlagstiftningen⁵
- i tillämpliga fall typ av behandling och behandlingsmetod
- transportörens namn, adress och registreringsnummer⁶
- mottagarens namn och adress och i tillämpliga fall det godkännande- eller registreringsnummer som har utfärdats enligt den lagstiftning som reglerar animaliska biprodukter eller i tillämpliga fall livsmedels- eller foderlagstiftningen.

Godkännande av alternativt system

Den som önskar få ett alternativt system godkänt ska ansöka om godkännande hos Jordbruksverket. För att systemet ska kunna godkännas krävs följande:

1. Systemet måste innehålla de uppgifter som krävs enligt ovan.
2. Uppgifterna om varje enskild sändning ska kunna kontrolleras av respektive kontroll-myndighet hos avsändare, transportör och mottagare.
3. Uppgifterna ska kunna hämtas ut under själva transporten.
4. Den som ansöker måste kunna visa:
 - a. att kraven kan uppfyllas i alla led enligt ovan
 - b. att uppgifterna finns tillgängliga under minst två år.

Jordbruksverket får godkänna att mängden material uttrycks som materialets vikt eller volym eller som antal förpackningar.

Innan ansökan skickas in bör risken för att det kan uppstå intresse-konflikter beaktas. Till exempel kan avsändare, transportföretag och mottagare föredra att använda olika godkända system. Det kan också bli så att en avsändare behöver använda olika system beroende på vem som är mottagare. Alternativt kan en

⁴ Bara relevant vid transport av hela djurkroppar av nöt, får eller get.

⁵ förordning (EG) nr 1069/2009 eller Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 852/2004, (EG) nr 853/2004 eller (EG) nr 183/2005

⁶ Det registreringsnummer som utfärdats av Jordbruksverket eller av motsvarande myndighet i annat EU-land.

mottagare tvingas gå in i olika system beroende på vem som är avsändare. Spårbarheten får inte riskera att bli eftersatt. Reflektera också över ansvarsförhållandet. Den som utfärdar handelsdokumentet (lägger in uppgifter i systemet) ansvarar för de uppgifter som läggs in är korrekta.

Ansvar för den som fått ett system godkänt

Den som fått ett system godkänt måste ta ansvar för att de som ska använda sig av systemet får den information som behövs om hur systemet fungerar. Användaren måste kunna förklara för kontrollmyndigheten i samband med kontroll hur systemet används och också kunna visa samtliga uppgifter om avsända, transporterade eller mottagna sändningar, beroende på vad som är relevant.

Att spara handelsdokument och föra register när alternativt system används

Driftansvariga som sänder, transporterar eller tar emot animaliska biprodukter eller därav framställda produkter ska föra register över sändningar och åtföljande handelsdokument.⁷ Om originalet/kopian av handelsdokumentet (uppgifter utplockade ur systemet) innehåller de uppgifter som krävs för registret och sparas så det kan uppvisas vid kontroll räcker detta som register. Om det alternativa systemet ägs av någon annan än den driftansvarige måste den driftansvarige själv ansvara för sitt register och kunna visas upp det i samband med kontroll. Detta kan vara i form av till exempel samlade e-postmeddelanden för de enskilda sändningarna.

⁷ Enligt art 22 i förordning (EG) nr 1069/2009 och kap IV i bil VIII i förordning (EU) nr 142/2011.